

стараючисе, чину скытского и общины такъ самъ, яко и межи братнею, во всемъ постерегалъ. А мы властью нашею отъ всякихъ судовъ оного увольняемъ, абы не предъ кого иного, если бы того потреба указовала, позванный былъ, толко предъ насъ, Ексарху. Поневажъ монастырь подлѣгаетъ Братству старшему Лвовскому Ставропигионъ, которое всякою оздобою украшаетъ монастырь и церковь преподобнаго отца нашего Ануфрия. А если бы онъ смѣлъ и важился предъ ненадежный судъ ставити, теды неблагословенію нашему, такъ же и тотъ, хтобы тому листу нашему противнымъ быти оказалъ се, подлѣгати будетъ: не разумѣемъ еднакъ, абы хто власти Пастырства и Ексаршества нашего спротивлялся. При семъ благословенія Божого и нашего смиренія всѣмъ ласкомъ вашимъ упрейме сприяемъ.—Писанъ в монастыру Святое Лавры Киевское Печарское. Року отъ воплощенія Сына Божого 1645 г., мѣсяца Февраля 20 дня.

(На подлинномъ собственноручная подпись П. Могилы): *„рукою власною“* Внизу притиснута митрополитапская печать).

LXXVII.

Письмо Богуслава I Радзивила къ кiev. митрополиту П. Могилѣ съ просьбою о предоставленіи случному архимандриту Досифею завѣдованія (окрестнымъ?) духовенствомъ и права ношенія митры.

1645 г. (мартъ—апрѣль).

Kopia listu pisanego od J. M. P. Bogusława Radziwiła do Jego M. O. Metropolity naszego za Oycem Arch. Słuckim O. Dosiphem.

Acz rządu cerkiewnie mniey nam należące..., zkađ zachowuję zawsze temperantiam politycam w tym, co cudzym rękam y disposiciei powierzono; iż iednak, iako wszędzie indzey, tak mianowicie w dobrach moich będących, proszę W. M., mego M. Pana, abys... rzeczy u prawie storozynem zostawiwszy ¹⁾, W. O. Hilarego Doro-

¹⁾ Копіюстомъ начальныя строки этого письма значительно искажены; нѣсколько наиболѣе искаженныхъ словъ нами опущено, что отмѣчено точками.

phiewiczа przynależnym Archimandryey Słuckiey, na którągo W. M., moy M. Pan, poświęcić raczył, popow (w)posłuszenstwie duchownym¹⁾, uważając to, iż on nie na private swoją iaką, ale dla tym więtшей ozdoby w obrzędach y ceremoniach cerkiewnych tego się posłuszenstwa domaga y dla ozdoby Archimandryckiego dostoiенства, a nie osoby swojej tylko, w czym według starodawnych zwyczajow dosić stało, y ia za słuszną barzo mam się do W. M., mego M. Pana, przyczynić: W. M., moy M. Pan, rozumiem będziesz miał za potrzebną dla mnie uczynić, a barziej ieszcze dla ozdoby tey części Cerkwi W. M., ktorey W. M. Pasterzem, a mnie Pan Bog chciał mieć Protectorem, y iego nie tylko przy zupełney iurisdictioniey zostawisz, ale y decoru Archimandryczego, iako iest infuła, o którą W. M-ci, mego M. Pana, on sam y ia za nim proszę, będziesz chciał adjicere, iako y debita poświęconemu do niey y xięstwu Słuckiemu przydaiące splendoru, gwoli ktoremu o ten stopien duchownego honoru Anticerzorowie moi nie wątpliwie starali. Cokolwiek W. M., moy M. Pan, dla ozdoby dobr moich z vocatiey swey duchowney uczynisz, to ia wzaiem z vocaciey polityckiey gotow oddać cerkwi W. M. praw y przywieleiw, iey od R. Pospolitey nadanych, nie w dobrach moich tylko, iako Patron, ale y na każdym inszym mieyscu strzegąc iako bonus civis. A ia zosobna tę uczynność, ktorey tu doznam, nagrodzać posługami memi gotow, z ktoremi łasce W. M., mego M. Pana, oddawszy się iako naypilney, na ten czas zostawam przy tem y sługą W. M. życzliwym.

(Из рукописнаго сборника, найденнаго нами въ архивъ Кіевонеч. Лавры; л. 18).

Примѣч. 1) Дата документа не обозначена, но изъ непосредственно слѣдующаго за нимъ въ рукописи письма С. Коссова къ П. Могилѣ съ извѣстіями и просьбою о томъ же случкомъ архимандритѣ (см. № LXXVIII) видно, что ходатайство князя Богуслава I Радзивилла передъ митрополитомъ за сего архимандрита относится къ указанному нами въ заглавіи времени (близкому къ 22 апрѣля 1645 г.—датѣ упомянутаго письма Коссова).

2) Случкое и Копыльское княжества (7 городовъ и 32 фольварка) перешли во владѣніе фамиліи Радзивилловъ при отцѣ Богуслава—князѣ Янушѣ VI, въ качествѣ приданого за первою его женою Софьей Одельковною, княжною Случкою (дочерью Юрія Юрьевича Одельковича).

¹⁾ Здѣсь въ копіи по недосмотру переписчика, очевидно, сдѣланъ пропускъ.

3) Въ разсматриваемое нами время въ южно-рус. церкви митры иногда употреблялись архимандритами при богослуженіи, но, кажется, не иначе какъ съ разрѣшенія митрополита (т. е., это не было неотъемлемою принадлежностію ихъ сана). Въ неизданномъ доселѣ сочиненіи Яна Дубовича—*Obrona cerkwi ś. Soborney Apostolskiej przeciw wszystkim haeretikom*—о значеніи и правахъ архимандритовъ говорится: „Archimandritae u Grekow (=южно-русцевъ) mitr zażywaią przy nabozenstwie: nie maią tego z urzędu swojego, ale z osobliwszego pozwolenia y przywilegium starszych; a lubo przez *mandritę*—pasterz (owec) tłumaczyli, przez *archi*—pierszy,—z iurisdictioni iednak nie są, ale zakonnych (zakonnikow) w monasterzach swoich starszemi, który względem drugich są perwsze, y lubo mnieysze ordines (czyny) dac mogą, iako czytelnictwo, swieszczonostwo, ale w swoim monasterze; inszym zas udzielać ani mnieyszych, krom pozwolenia wyrazniego swojego episkopa, nie mogą. (Рукон. Имъ. Публ. библ. Польс. Q. I. № 94, стр. 318 ¹).

LXXVIII.

Письмо мстиславскаго епископа С. Коссова къ кiev. митрополиту П. Могилѣ съ опроверженіемъ клеветъ, распространенныхъ относительно случнаго архимандрита, и совѣтомъ возстановить права случной архимандріи.

1645 г. апрѣля 22.

Przeoswiecony moy Dobrodzieiu!

Przy bytnosci moiey w Kiiowie rozne letały nowiny przed Przeoswieconą Wieleb. T., carpentes bonum nomen oycy Archimandrity Słuckiego, ale gdy mi przyszło solidius ventilare causam, obaczyłem, że rozsiewacze tych nowim (uti Bernardus inquit) diabolium in lingua: ktorym snac przyzwoita y czyste złoto rzucać w błoto. Smiem tedy obnixе to Przeoswieconey Tw. Wieleb. expostulare, aby insignia, od Antecesorow Preos. Wiel. T. Archimandritom Słuckim zdawna con-

¹ О формѣ митръ Дубовичъ говоритъ: „Grekowie y Moskwa zażywaią okragley, sam tylko Nowgoroda wielkiego Episkop inakszey od drugich y swietley mitry, na kształt Rzymskiej, zażywa (стр. 317). Архіепископы на Руси „на wierchu mitr krzyż stawiają, a u Episkopskich tego iuż nie masz“ (стр. 319).